

ցախազուրկ են այդ նիւթերը, որոնց նախկինը
իր կողմից նազորդու է գինովորւում։ Ամբողջ
արկղիկի ծանրութիւնը վեց ֆունտ է։
Այս այն գծովային մեքենան, որ շարժար-
ները պատրաստել էին կայսրի գէտ, որով կար-
գացան իրանց գծովային նպատակը իրազե-
կել։

Գառ. Կազարեան

ՆԱՄԱԿ ԲԱՅՈՒԻՑ

Մարտի 9-ին

Ժողովելով իմ ուսումնարանի աշակեր-
տներին, աշակերտութիւններին և մի քանի բա-
րեւէր անկիւններին 63 բարձր, խոնարհար
խնդրում եմ ձեզանից նաշնել այս փոքր վան-
կանդանդին և նուիրատուների ազգանունները
ապագայի մեր (Մշակ) լրագրում։

Աշակերտք. Թաղեանց 5 բ., Գառուական
Մարգարեանց 1 բ., Արշակ ինչիւրեանց 1 բ.,
Հմաւոն Ղեւնդեանց 1 բ., Համարձում Ղեւն-
դեանց 1 բ., Միքայէլ Ղեւնդեանց 1 բ., Ան-
թոն Լազարեանց 1 բ., Սեդրակ Լազարեանց 1 բ.,
Գալուստ Խաչատուրեանց 1 բ., Յովհաննէս
Շմիդտ 1 բ., Աղէքսանդր Մայիլեանց 1 բ.,
Եղիայ Մայիլեանց 1 բ., Զարարիկ Սարգսեանց
1 բ., Աւետեանց Սեդրակ 1 բ., Աւետեանց
Գրիգոր 1 բ., Միքայէլ Քլէրարեանց 1 բ.,
Վարան Բաղանթարեանց 50 կ., Պարոն Սար-
գիսեանց 50 կ., Պարոն Սարգիսեանց 50 կ.,
Խաչան Թաւադեանց 50 կ., Սիւսիկ Մարտիրո-
սեանց 50 կ., Աղէքսանդր Միքայէլեանց 50 կ.,
Գրիգոր Վարդանեանց 50 կ., Գրիգոր Գուրգէ-
նեանց 50 կ., Գրիգոր Միքայէլեանց 40 կ.,
Միքայէլ Գեղեցեանց 45 կ., Անդրէաս Թա-
ւադեանց 40 կ., Աշակերտութիւն. Մարտի 9-ին
Մարգարեանց 3 բ., Մարտի 9-ին Մարգարեանց 2 բ.,
Մարգարեանց Գրիգորեանց 2 բ., Աննա Մէլի-
քեանց 2 բ., Սոփիայ Սամաթեանց 1 բ., Սոփիայ
Ղուլաբեանց 1 բ., Թադուհի Մարգարեանց 1 բ.,
Շալինայ Ղազարեանց 1 բ., Զարմարիշ Զա-
նաւանդեանց 1 բ., Վարդուհի Բուզադեանց 1 բ.,
Թադուհի Տէր-Ղազարեանց 1 բ., Եղիարեմ
Խաչարեանց 1 բ., Զարմարիշ Նազարեանց 1 բ.,
Սոփիայ Մայիլեանց 1 բ., Մարտի 9-ին Բաղա-
թեանց 1 բ., Աննա Շանդարեանց 1 բ., Հե-
ղինէ Կրտսերիկեանց 1 բ., Եղիարեմ Խաչար-
եանց 1 բ., Հեղինէ Մարտիրոսեանց 50 կ.,
Զարուհա Աղանայեանց 50 կ., Սոփիայ Կրտսե-
րիկեանց 50 կ., Եղիարեմ Կրտսերիկեանց
50 կ., Խաչարեանց Ուրաննա 40 կ., Մարտի 9-ին
Տէր-Եղիարեմեանց 40 կ., Սոփիայ Վարդանեանց
40 կ., Բուստիանէ Ղարապետեանց 40 կ., Աննա
Շանարանդեանց 30 կ., Ղազարեանց Եկատե-
րինէ 30 կ., Եղիարեմեանց Թադուհի 20 կ.,
Ալեքան Բարսեղեանց 20 կ., Գայիանէ Պապու-

մեանց 20 կ., Եղիարեմ Տէր-Եղիարեմեանց
20 կ., Տիկնայ. Զարմարիշ Մարտիրոսեանց
1 բ., Եղիայ Շանդարեանց 2 բ., Զարմարիշ
Մարգարեանց 1 բ., Թադուհի Տէր-Ղազարեանց
1 բ., Վարդանուշ Ղուլաբեանց 50 կ., Սամաթ-
եանց 50 կ., Նուսէ Բաղանթարեանց
3 բ., 25 կ., Մարգիկ Միքայէլեանց 50 կ., Գու-
մարնէ 63 բարձր, խոնարհարձարեանց եւ եւ
վնարում։

Վարդուհի Բաղանթարեանց ուսումնարանի
Նուսէ Բաղանթարեանց

ՆԱԲԻՆ ԼՈՒԲԵՐ

Կիրակի, մարտի 15-ին, նախագահ թագաւոր
կայսրի թագման օրը, թիֆլիսի վանքի մայր ե-
կեղեցում նայոց ամբողջ հոգեւորական զան-
նեկայութեամբ նախագահ Կիրակի Միքայէլ
Պապուհեան նախագահ կայսր Ալէքսանդր Նիկոլա-
յի վանքի հոգեւորականը, ինչեղեցին և նրա բակը
յի էին թիֆլիսի նայ նախարարութեան թագմա-
թեամբ, Պապուհեան արարական Աղապիւրեան
էր, որը նախագահ կայսրի մահուան առիթով
մէկ արտաշար քաղաք ասեց, որ մեծ ապաւ-
րութիւն գործեց նախագահանքի վրա։ Աղիւր
ժամը մէկի կէսին եկան եկեղեցի փոխարայի
պանական իշխան Մէլիքով, զիւստը կառավա-
րութեան մեծաւոր զեմբալ Սարգսեանցի, թիֆ-
լիսի ոչ. նախագահեալ և այլ բազմաթիւ մե-
ծաւորներ և զեմբալներ, Պապուհեան շար-
նակեց մինչեւ ժամը երկուսի կէսը։

Բժիշկ Միքիմանեանց խնդրում է մեզ ուղղել
նետեալ ապագրական սխալը։ (Մշակ) № 35
մէջ ապագր է եղել Կարապետ, իսկ պէտք է
լինի Կ ար ա Կ ար ա որ անդի անուն է և եր-
կու թուրքերն թաղից է բազմաթիւ և նշանա-
կում է (սե գալի)։ Կարապետը Սարգիսեանց
մատուցողն է 25 վերտ նետաւորութիւն ունի և
կուրանեան նեմեղաւոր զեմբի շարնէ, որոնց
պատիւ ունեւ եւ կատարել նայն զեմբի զիւստը
թիֆլիսի պաշտոնը։

Մեզ գրում են ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՅԻՆ, մարտի
11-ից, որ այդ քաղաքում առաջին պիտոյի
միջնակցի զեմբը նետեալներն են, Ալեքի
պուրը արժէ 1 բարձր, իւրի ֆունտը 40 կողմի,
ոչնայր մի ֆունտը 10 կողմի, առաւրի մի
ֆունտը 8 կողմի, ձուի ֆունտը 2 կողմի, ամուխի
պուրը 1 բարձր։

«НОВОСТИ» լրագիրը նազորդում է որ մարտի
1-ին եղեւնազորութիւնից յետոյ աւելի քան 50
անձնաք կաշնաւորված են Ս. Պետերբուրգում,
կաշնաւորվածներից 30 նոյն կրկին ազատու-
թիւն ստացան։

—Դու մահից ապաւնցիր թամարին, Դաւիթ,
ասան, ինչ ես ցանկանում, որ ես ամա զեմբ քո
քաղաքեան փոխարէն։

—Ես մեր ողջութիւնն եմ ցանկանում, մեծ
պարսն, պատուական պատանին սրեւնցու
նամարանով թամարին։ Ես ինչ այդպիսով եւ
բախտաւոր եմ նամարում, որ կարողացայ մի
փոքրիկ ծառայութիւն անել իմ սիրոյն։

Մեծ պարսնի բոլոր խորհրդականները զար-
մացած միմեանց երեսին նայեցին, Պապուհա Նա-
մաս, խելացի պատասխանը բոլորին նամոյ
թուցաւ, բայց Լեւոնից, Նրանք չէին կարող
երեսայել, որ մի նայ, որ մի նովի ընդունակ
լինել այդպիսի խոսելու։

—Պապուհի, որդի, ինչ որ ցանկանում ես,
եւ կը ամա զեմբ, կրկինք մեծ պարսնը։

Պապուհին խելոյն չը պատասխանեց, Նա մատ-
նուէր չը զեմբ իր սիրով առջեւ, նրա անները
նամարեւ և յայտնել նրան, թէ ինքը սիրում է
թամարին և թամարն էլ սիրում է իրան։ Թէ
այնպիսի բոլոր փառքը, բոլոր նարստութիւնը
իր աշխույժ արժէք չունեն, միայն թէ թամարը
իր կինը լինէր, Բայց նա այդ չը խելոյն, նա
իրան զեմբ այնքան անարժան էր նամարում, որ
թամարի մասին մասնին անգամ թոււ էր նրան
չափազանց անհամարութիւն։

—Ինչեղեցի կամքը ասոր է, պատասխանեց
պատանին, երբ մեծ պարսնը միւսանգամ զարնաւ
նրան։—Ինչ որ նորինու լինի իմ տէրը, ես գտն
կը լինեմ և ապագայ նրա թանգագին կենսոյի
համար։

—Աստուած է վկայ, այդ աղան լուս աղայ է,

«МОСК. ВѢД.» լրագիրը լսել է որ Ս. Պետեր-
բուրգի պոլիցիան կատարելագոյն կը վերանա-
րարէր, որովհետեւ մարտի 1-ի եղեւնազորութե-
անը ցոյց է տուել, որ նրա կազմակերպու-
թիւնը պակասաւոր է։

«МОСК. ВѢД.» լրագիրը մի երկար առաջնա-
գոյ յոգեւորում խնդրում է Թագաւոր կայսրին
զայ Մանկա և այդ քաղաքում բնակելու, թողնե-
լով Ս. Պետերբուրգը, որ կատարելի լրագրի կար-
ծիքով արեւմտեան յեղափոխութեան բուն է,
այն ինչ Մանկա կատարելագոյն առաւել քա-
ղաք է։

Լրագիրները լսել են որ արտաքին գործերի
մինիստր և կանցլէր Պարապուտի անդ կը նա-
նակել Մանկայի զեմբալ-նախագահեալ Դուլգո-
բուկով, մինիստր Ալլէքսէրովի անդ կոմս
Ուրլով, Լոբիս-Մէլիքով մնում է ներքին գործերի
մինիստր, ազգային լուսաւորութեան մինիստրի
պաշտոնի վրա նշանակվում է Պրեքոնոսցեւի,
արդարութեան մինիստր սենատոր Պոլոզցեւի,
պատերազմական Ուրուլով, ֆինանսների Բուդգէ,

«Петербург. Газета» լրագրի խաւերին նայելով
կայսրական թաւարները փակած կը լինեն վեց
ամիս, իսկ մատնաւոր թաւարներին, ինչպէս
լսվում է, թոյլ կը արվի ներկայացումներ առ
Թագաւորի մահվան օրից վեց շաբաթ յետոյ։

Թագաւորապան Բիսուպով և նրա ընկերների
վրա գաղաւթանք նշանակված է մարտի 20-ին։

Ս. Պետերբուրգից լրագիրները նազորդում են
որ Ս. Պետերբուրգում և այդ քաղաքի երկա-
թուղիների կայարաններում թագմաթիւ տարա-
կուսանքներ են պատահում, կաշնաւորվում են
բոլորովին անմեղ անձնաք, որոնց վրա այն
պատճառով կանկաւ է ընկնում, որ նրանք
նամապար են ընկնում Ս. Պետերբուրգից։

«НОВОСТИ» լրագիրը նազորդում է որ նորե-
րում կաշնաւորված է Ալեքսէին անունով մեկ
մէկը, որ եղել է նախկին III-րդ թաժանման մէջ
քաղաքային օգնական, Նա կաշնաւորված է
յեղափոխական կոչակեցվելու ամբողջ, Ալեքսէին
փազուց է որ մասնակցում էր յեղափոխական
բոլոր շարժումներին և զեմ III-րդ թաժանման
մէջ ծառայելով մասնակցել էր այլ և այլ զաւա-
րութիւններին կայսրի կենսոյի դէմ։

Այն լուրը որ իրր թէ երկրորդ աւուրը կայ-
սրի դէմ, որի նախման զոհ գնաց նախագահեալ
կայսրը, գցել էր Տիւսով անունով փախը-
սական քաղաքական յանցարար, որւտ է,
Տիւսով զեմ պատրաստել մէջ է Սիբիրում և

զարնեալ խոսեց Արշիլը։— Երկար նայոց ու
փորն պէտք չէ, Դաւիթը թաւազութեան ար-
ժան է, անկարգեց նա։

—Արման է, կրկինք տիրուհին, հաստատելով
Արշիլի խոսքը։— Պապուհա է, օտարական է,
այստեղ ոչ որ չունի, եւ նրան կը վեր աննեւ
մեր ամբը, որդէս իմ որդու ընկեր և նրա զաւ-
տնարակ։— Տեսնում էր, ինչ խելացի աղայ է,
այդքան խելք մեր փորձապաններն էլ չունեն։

Պապուհին նովի օգնականից յանկարծ զար-
նաւ մեծ պարսնի ծառանցի ընկեր և զատուա-
րակ, մի քանի խելացի պատասխանների պատ-
ճառով, որ նա զուրա էր բերել Տաթիլի վանքից,
Նրա ուրախութեանը չափ չը կար, թէ նա
զգուշութեամբ թագրեց, Ոչ թաւազութիւնը և
ոչ էլ ծառանցի նա ընկերակցութիւնը չէին
հրապարակում նրան։ Նա ուրախ էր այն անպա-
տելի բախտով, որ պիտի ընդունվի մի ամա
մէջ, ուր բնակվում էր և թամարը։

Պապուհա ուրախութիւնը նկատեց միայն
թամարի խորթ մայրը, որին յայտնի էին Դաւիթի
սիրային յարաբերութիւնները օրերից նետ։ Եւ
նա, որ մինչև այն բողբէ լուս էր, արգարացեց
սիրուհու ցանկութիւնը, անելով։

—Այդ լուս կը լինի, շատ լուս կը լինի, եթէ
այս աղային կընդունէք մեր ամա մէջ, Եւ էլ
խնամում եմ, որ Դաւիթը շատ խելացի աղայ է,
նա մինչև անգամ զեմ կարգաւ էլ խնամում է,
վրացու կինը իր խելով միւս բարձր է
աղանալից, այդ իսկ պատճառով կանանց
զեմբը խելոյն իրազեմբեցաւ, Մեծ պարսնը
հրամայեց ամեն պատանու նազուստը փոխել

այս օրերս այնպիսի նախկին հրատարակեց
«ГЛОСЕТ» լրագրում, որոնք յայտնում է թէ
զեմ Սիբիրում է և թէ ինքն ու իր ընտանիքը
միւս նաւաւորված են եղել կայսրական ընտա-
նիքին։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԻՏԱԼԻԱ

Նորերումս իտալական թագաւորը իր
ընտանիքով մի ճանապարհորդութիւն կա-
տարեց Սիցիլիա կղզու վրա, որի վրա
գտնված բոլորը քաղաքները, դիւղերը և
համայնքները ողևորութեամբ ընդունեցին
թագաւորական ընտանիքին։ Այդ հանգա-
մանը առիթ տուեց իտալական պառզա-
մաւորների ժողովի հանրապետական անգամ
կապաւորութիւն հետեւեալ հարց առաջարկել
կառավարութեանը։ Կապաւորութիւն կարծիքով
թագաւորի ճանապարհորդութիւնը իր ըն-
տանիքի հետ չափազանց թանկ նստեց
Սիցիլիայի համայնքներին։ Կղզու վրա գտն-
ված քաղաքները և դիւղերը ապարդիւն
ծախսեր են արել, որ փառ ազդեցութիւն
կունենայ նրանց թիւզմանի վրա և կը խան-
գարէ մուտքի և ծախսի հաւասարակշռու-
թիւնը։ Այդ հիման վրա կապաւորութիւն հար-
կաւոր է համարում հարցնել կառավարու-
թեանը՝ արդեօք նա օգուտ քաղեց իր օրի-
նաւոր իրաւունքից և ընդդիմադրեց ար-
տաքոյ կարգի ծախսերին, որոնք բարձր են
Սիցիլիայի կարողութիւնից։ Հաշուելով հա-
մայնքների և զաւասական վարչութիւնների
ծախսերը թագաւորի ընդունելութեան հա-
մար, կապաւորութիւն ասաց, որ երկիրը պար-
քեր պէտք է վերցնէր, որոնց պատճառով
աւելորդ հարկեր կը զնվեն ժողովրդի
վրա և այդպիսով կը թանգանան անհրա-
ժեշտ միջոցների զեմբը։

Կառավարութեան անդամներից մէկը աս-
աց, որ առհասարակ թագաւորների ճա-
նապարհորդութիւնները շատ օգտաւէտ են
և որ յիշեալ օրերից օգուտ է քաղել միայն
հանգուցեալ կապուրը 1858 թուականին,
բայց նրա հրամանը անուշադիր է թողված։
Չը նայելով այդ իրողութեանը այն ժամ-
անակայ պատգամաւորների ժողովը ոչինչ
հարց չառաջարկեց կառավարութեանը։

և իր նախորդանից նրան լուս խաւերն
ընծայել։ Յետոյ նա հրամայեց զեմ Դաւիթ
թաւազութեան հրապարակը, որդէս զի, իրր
պանական, նա արժանաւորութիւն աստեալ
մտնել իր գրանիկների կարգը և ընդունված
լինել պաշտոնում։

Բայց ինչ աստանայական խորանակութիւն
էր, որ զրոյց թամարի խորթ մայրը նամանյե-
վել սիրուհու նետ,— այդ մեծը կը անենք
յետոյ, իսկ Դաւիթի հրապարակը զրուտ համար
զեմ բաւական գոտարութիւններ կային։ Այն-
տեղ, դիւանատան մէջ նստած խորհրդականն-
րից և ոչ մէկը զրաւտ էր, Մեծ պարսնի քա-
տուգարը, նրա միակ զրաղիրը՝ Դարբիլը սո-
կաւաղը այնտեղ չէր, իսկ Դարբիլին գտնել
նայնպէս նկատ բան չէր, Մարդ ուղարկեցին
նրան որոնելու։

Դարբիլին գտան մի գիւղացու խորթիւմ,
զինու լիւրան կշարն գրած, նստել էր։

—Կը գրեմ, ցուց առնեմ, կը գրեմ, ասում էր
նա ամա տիրուհը,— մի այնպիսի զիւ կը գրեմ,
որ եթէ քաղի վրա զեմ, քաղը կը ծախ-
վարբիլի հրաւայի զիւրը, որ պիտի բող-
ծակել, շարմեց ամա տիրուհը ուրախութիւնը,
որը նարախալութեամբ զարնաւ զեմի սո-
կաւաղը, անելով։

—Գիրք, ցուց առնեմ, կընա մէկ շաբաթից
տեղ գոտարի նման է, զիւստը խելք չի մա-
ցել։

—Ո՞րտեղից խելք մնայ, գոյնց պատկած Կ-
անդը ցնցոտիների տակից, — մտնում եմ,
մտնում։

